

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v sredo in soboto ob 11. uri popoldne ter stane ž izrednimi prilogni ter s »Kažipotom« ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto 13 K 20 h, ali gl. 6-60
pol leta 6 » 60 » » » 3-30
četrt leta 3 » 40 » » » 1-70
Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnštvo v Gosposki ulici št. 7. v Gorici v »Goriški Tiskarni« A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 8. do 12. ure. Na naročila brez dopolne naročnine se ne oziramo.

Oglasi in poslanice se računajo po pet- vrstah če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsi vrsta. Večkrat po dogodbi. — Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. Z urednikom jo mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravnštvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7. v I. nadstr. na levo v tiskarni.

Naročnino in cenzure je plačati loco Gorica.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katero ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnštvu.

»PRIMOREC«

izhaja neodvisno od »Soče« vsak petek in stane vsoto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

»Soča« in »Primorec« se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolski ulici in Jollersitz v Nanski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Odprto pismo

častitim županom in podžupanom na Krasu.

(Napisal deželni poslanec dr. Treo za nje in za vse tiste, ki hočejo slišati in videti.)

Na poziv z Vaše strani sem stopil dne 23. januarja t. l. pred Vas, da Vam poročam, kakor ste zahtevali, o novem občinskem redu. Če je tudi novi občinski red provzročil v naših občinah in časopisih obilo razburjenja, sem stopil z mirno vestjo pred Vas; in lahko grem še dalje ter rečem: prav radi tega toliko mirnejše!

Moje poročilo je bilo spodol. 10; povedal sem v obliki, kakor je navadna med spodobnimi ljudmi, to, kar sem imel gledé občinskega reda v spominu in pri sre.

Na to poročilo sta odgovorila lista nasprotne slovenske stranke brez vsakega stvarnega vzroka v tisti osebnosti poulični maniri, ki je postala žalibog že navada.

Na to pot političnim našim nasprotnikom ne bom sledil, ker ne ljubim blata in se ne maram kepati s takim gradivom. Le ker sta oba lista dogodke v deželnem zboru zasukala po svoje, češ, da sem Vam poročal neresnico, Vas farbal, itd. — sem bil primoran listoma poslati stvar en popravek. — Kratkemu popravku pa je obesila »Gorica« v 11. št. dne 7./2. t. l. neprimerio dolg rep, kateri kaže sicer v prvi vrsti njeno očividno zadrego, vendar pa tudi očitni namen, odvzeti mojemu stvarnemu popravku kolikor mogoče utisa.

Različne trditve, katere je dodala »Gorica« s staro spretnostjo in staro skušnjo, ki bi bila res vredna boljše stvari, so tako zavite, (vse so slišali in zvedeli naenkrat od drugih strani ali od svojega poročevalca itd.), da je na takem zavijanju vsako stvarno popraviljanje nemogoče.

Vsled tega se obračam javno do Vas in zajedno do slov. občinstva na Goriskem, da Vam zadevo občinskega reda v glavnih točkah še enkrat ponovim in z ozirom na zavijanje navedenih listov popolnim.

Pri tem se nočem ozirati na vprašanje, ako in kateri poslanec nasprotne slov. stranke

stoji brezimno za celo to jako nizko agitacijo proti naprednim poslancem, temveč ostanem le pri stvari.

I. Jaz sem Vam poročal, da sem bil takoj po prvem pregledu novega občinskega reda, ko se je bil komaj odkazal pravnemu odseku v posvetovanje, proti temu, da pride zakon v minolem zasedanju v deželni zbor. Zakon je važen sam na sebi ter zadržuje precej jako tehtnih in pomisleka vrednih posebnih sprememb.

Povdarjal sem v pravnem odseku in na drugih mestih, naj se o tem še posvetuje, popraša skušene župane in občinske može na deželi za njihovo mnenje, in naj se občinski red še-le v prihodnjem zasedanju vsestransko premišljen in opiljen skupno z volilnim redom spravi v deželni zbor.

Ta del mojega poročila sta nasprotna lista molče priznala in s tem tudi priznala, da jaz kot napreden poslanec in eden izmed 21 poslancev gotovo nisem kriv, ako se je zakon v zadnjem zasedanju sprejel.

Popolnim pa svoje poročilo z ozirom na trditve v »Gorici«, katere hode ponatisni skoraj gotovo tudi »Primorski list«, s tremi točkami.

Prva, da je tudi napredni poslanec tovariš A. Štrekelj meni pritrjeval izven zbornice in v zbornici;

druga, da je bil res tovariš dr. Tuma z svojo osebo proti odložitvi bodisi že, ker je v odseku največ delal in kot poslanec trgov imel večje občine in njih potrebe pred očmi, bodisi, ker je bil mnenja, da zakon ne dobi Najvišjega potrdila in bi zbornica s sprejemom zakona poprej dobila v vedno t. vladne pomisleke in zahteve.

Tretja pa je, da so bili poleg dr. Tume tudi deželni odborniki, pred vsem pa č. g. tovariš in deželni odbornik Berbuč za takojšnji sprejem zakona vneti.

Deželni odbornik g. Berbuč naj mi oprusti, da ga tukaj imenujem; ali ker se je ponovno v tem smislu izjavil ne le proti meni, temveč tudi proti drugim možem, in ker sedaj ničesar ne stori, da bi preprečil nepošteno

agitacijo v listih svoje stranke, bodi to pribito in pojasneno pred našim občinstvom.

II. Jaz sem Vam poročal, da smo tudi napredni poslanci glasovali sporazumno z dr. Gregorčičem v deželni zbornici, naj se načrt občinskega reda odloži z dnevnega reda, izroči se v posvetovanje in pretresanje ter skupno z volilnim redom predloži v prihodnjem zasedanju zbornici.

»Gorica« to zanika, češ, da so ji gledé mene nasprotno pravili kot gotovo rodoljubi, navzoči pri seji itd.

Vzdržujem v polni meri resničnost svojih trditvev. — Tovariš dr. Tuma je sicer res zavzel že prej označeno osebno stališče in priporočal v splošni razpravi, naj zbornica zakon sprejme, da bode zbornica, če ne dobi zakon Najvišje saukeje, vsaj vedela, kaj je treba popravljati — ali toliko jaz, kakor tovariš Štrekelj, torej oba napredna poslanci iz kmečkih občin, sva glasovala, vzdignivši se s sedežev, za dr. Gregorčičev predlog, torej za odložitev dnevnega reda. — Oba sva dosti velika, da bi bil naju lahko opazil vsak, ki je hotel zasledovati način glasovanja.

Ko je predlog dr. Gregorčiča, podpisan torej tudi od naprednih poslancev, padel z večino glasov, (katere slovenski poslanci sploh nimamo nikdar v zbornici, če že eden nas več ali manj glasuje), je stavil dr. Marani predlog na prehod v podrobno razpravo, to se pravi v čitanje in razpravo zakona po posameznih paragrafi.

Sedaj je vstal italijanski poslanec conte Panigai ter stavil formalen predlog, naj se opusti podrobna razprava in čitanje posameznih paragrafov ter naj se o zakonskem načrtu razpravlja in glasuje »en bloc«, to je brez čitanja in razprave o posameznih paragrafih — kar na čez — kakor se godi to o stvareh, ki so že vsem znane ali brez prave važnosti ali pa katerih so že vsi do grla siti!!!

Poročal sem Vam, možje, da tukaj je nastopil odločilen trenutek.

Tisti, ki so bili proti novemu obč. redu, so morali vedeti, da bo zakon vsaj z

glasovi Italijanov proti slovenskim glasovom, to je najmanj z 11 glasovi proti 10 glasovom en bloc (brez razprave) sprejet; vedeti so pa morali tudi, da se mora zakon čitati, in po posameznih paragrafi razpravljati, če se le eden poslanec, kaj še le, če se cela stranka takemu povračnemu in skrajšanemu postopanju uprè. Morali so torej zahtevati čitanje in podrobno razpravo!!

Sklicujem se tozadevno na §§ 33. in 34. poslovnega reda našega deželnega zbora, ki izrečno predpisujeta: »Ako je kak predlog sestavljen iz več delov, prične se lahko o njem splošna razprava.

Ako nikdo ne poprime besede, ali ko je poprijeta, po končani splošni razpravi, pride se k podrobni posameznih paragrafov ali določil.

Vsaka predloga zakona, razpravljana po odsekih, podlaga se v zboru dvakrat čitanju in dvakrat odnosnem glasovanju.

Čitanje in razprava o posameznih določbah sme torej odpasti le, ako se nobeden poslanec temu ne uprè, ako so torej vsi ene misli ali ako se iz gotovih razlogov uprèti ne upajo ali ne marajo ali to zamudijo.

In tukaj tiči naravnost krivda nasprotne slov. stranke, ako se bode z novim občinskim redom slovenskim občinam godila kaka krivica ali škoda.

»Gorica« namreč mora sama priznati (vsled mojega popravka), da so bili vsi slovenski poslanci za to, da se razpravlja en bloc (pravilno bi morala priznati, da se ni nobeden slovenskih poslancev uprè), da naj bo torej sodba o novem občinskem redu hitra, »Gorica« prizna, da se ni temu italijanskemu (in ne dr. Tumovemu) predlogu ustavil nobeden slovenski poslanec, »Gorica« prizna, da ni nobeden slov. poslanec zahteval, naj se o posameznih važnih, torej o dobrih in slabih (škodljivih) določbah novega zakona razpravlja, »Gorica« prizna, da so slovenski poslanci na ta način, ker se niso uprè tej nameravani »hitri« sodbi, o tako važnem zakonu, zavrgli svojo pravico, grajati škodljive

— 48 —

Brez dogme.

Roman.

Spisal H. Sienkiewicz. Iz poljščine poslovenil Podravski. (Daje.)

To, da jo jaz bolj ljubim nego ona mene, mi je prišlo že kakih stokrat v glavo, toda o teh odnošajih sem mislil včeraj to, danes mislim ono, pohajkujem okrog in se ugonobljam, zanikujem sam sebi ter vsako reč vidim dan za dnevom drugače. Enkrat se mi zdi, da me ima ona zelo rada ter sploh ni posebno sposobna za ljubezen — drugič si ne le mislim, marveč tudi čutim, da je to eno najglobših in nič manj ljubečih src, kakoršnih sem kedaj srečal na svetu. Imam pa tudi zmerom dokaze na obe strani. Kajti pravim si: ko bi na primer njena ljubezen do mene postala tri, štiri, desetkrat večja, bi-li mar končno ne napočil trenutek, da bi obnem postala večja od upora? Dá? Torej je to zgolj vprašanje velikosti občutkov? Ne! Zakaj, ko bi čutilo bilo v resnici majhno, ali ko ne bi bilo nobenega, pa bi ona ne bila toliko trpela, jaz pa sem jo videl tako nesrečno, kakor sem jaz sam. Na vse modrovanje proti njej imam le eden odgovor: videl sem!

Danes je prišla iz njenih ust beseda, katero sem si zapomnil, ker je to nekak odgovor na moje dvome. Ne bila bi izrekla ničesar podobnega, ko bi bil govoril naravnost o naju, o najini ljubezni. Toda jaz sem govoril splošno, kakor navadno govorim sedaj. Doka-

zoval sem, da v naravi čutila leži dejanje, da ona je vodilna moč ter vsvarja brezpogojno nekako dejanje volje. Ko je to slišala, je dejala:

»Ali pa tudi trpi.«

I naravno je, da trpi. Toda ona mi je s temi besedami zaprla usta in obenem mi napolnila srce s poštovanjem do sebe. V takih trenutkih sem srečen in nesrečen, ker se mi znovič dozdeva, da me ona takisto ljubi, kakor jaz njo — samo da vsa zadeva tiči v tem, da hoče ostati čista pred Bogom, ljudmi in samo seboj. In jaz ji te cerkve ne razderem.

V ostalem analiza njenega srca in čutil me ne privede do prave gotovosti. Neprestano stojim na razpotju. K mojim verskim, modroslovnim društvenim »ne vem« se je pridružilo še eno osebno, ki je zame stokrat važnejše; to namreč razumem izborno, da vsled takih »ne vem« si je mogoče zlomiti vrat.

Sam sem koval to verigo, ki me veže na Angelico, a tudi veže brez sence podobnosti, da me kedaj zares priveže. Ljubim jo obupljivo, toda vprašanje je, če tudi ne obenem bolehalo? Ko bi bil mlajši, zdrav na duši in telesu, manj zveržen in bolj normalen, pa bi se bil morda odtrgal; ali vspricho te gotovosti, da nikdar ne dospem do ničesar — da strogo rečeno ničesar ne opravim — da se njene roke nikdar ne odpró zame, bi si prizadeval raztrgati te vezi. Toda danes tega niti ne poskušam. Ljubim jo, kakor človek, ki boleha na živcih, ki nima daleč do manije, ali kakor ljubijo starejši ljudje, kateri, kadar se oprimejo ljubezni, se je držé z vsemi močmi. Zakaj ona postaja zame vprašanje življenja. Enako se oprijemljejo veje ljudje, viseči nad breznom.

To eno je razcvetelo iz mojega življenja, torej je tudi razbrstelo nadnaravno. Tak pojav je povsem razumljiv ter se bo pojavljal tem pogosteje, čim več bo na svetu meni podobnih ljudi, to je preanalizovanih skeptikov in obenem histerikov, ki imajo dušo prazno, a v krvi veliko nevrozo. Tak novejši plod dobe, katera konča, ne more ljubiti, more združiti ljubezen z razbrzdanostjo, toda kadar se v občutkih osredotočijo vse njegove životne moči, kadar se postavi v nevrozo, pa ga ta povsem nadvlada in postane tako trdovraten, kakor so trdovratne zgolj bolezn. Tega morda psihologi dandanašnji še ne razumejo, a gotovo tega ne razumejo novelisti, vkvarjajoči se z analizo novodobne človeške duše.

Dunaj, dne 25. velikega srpana.

Danes smo dospeli na Dunaj. Potoma sem poslušal razgovor med gospo Celino in Angelico, ki ga tu zapisujem radi posebnega vtisa, ki ga je napravil na Angelico. Bili smo štirje v vagonu, in razgovarjali smo se o Angeličinem portretu, zlasti še o tem, da se bo treba odreči belega krila, ker bi njega naprava zahtevala premnogo časa. Kar se gospa Celina, ki se spominja vsake vrste dat ter jih zmerom našteva, obrne k Angelici ter nakrat zakliče:

»Prav danes sta pretekla dva mesca, kar je tvoj mož došel v Plošev.«

»Zdi se mi,« odvrne Angelica.

In v tem trenutku je zardela tako močno, da je, hote to skriti, vstala ter jela jemati popotni kovčeg s police v vagonu. Ko se je obrnila strani, ji še rdečica ni izginila povsem z lica, nasprotno pa je bilo moči ondi zapaziti izraz velike zopernosti. Starejši

določbe v novem zakonu, staviti predloge na spremembo teh škodljivih določb, in ako bi to vse ostalo brezuspešno, proti načrtu pričeti z opozicijo ali obstrukcijo, ter v skrajnem slučaju (do katerega bi pa tukaj niti ne prišlo, ker bi bil poročevalec radi pomanjkanja časa skoraj gotovo načrt unaknil) zapustiti tudi zboru.

Vse to prizna „Gorica“ z enim edinim priznanjem, da so vsi slovenski poslanci molčali kot grob, namesto da bi se uprli, zahtevali čitanje v smislu poslovnega reda, kjer bi se potem lahko razpravljalo o vseh pomislekih, stavilo predloge itd. — Vkljub temu pa sta bila „Gorica“ in „Primorski list“ toliko predrzna pričeti agitacijo proti naprednim poslancem in nanje valiti krivdo in odgovornost za sprejem občinskega reda, namesto si trkati skesano na prsa in prav tiho moliti: „nostra culpa, nostra maxima culpa!“

Jaz za svojo osebo pri en bloc predlogu ne pridem v poštev, ker sem bil član pravnega odseka, ki običajno takim predlogom ne dela ovir; tudi sem vsled sporazumljenja upor proti en bloc sprejemu pričakoval in moral pričakovati od nasprotne strani.

Nasprotna slovenska stranka je sploh v prvi vrsti odgovorna za tok naše politike v deželni zbornici; vodstvo te stranke ima presoditi vse potrebne korake, da doseže vspehe ali zabrani nevspehe proti italijanski večini.

Ako je temu vodstvu res bilo pri srcu, da se novi občinski red ne sprejme, in sicer v toliki meri pri sreči, kakor to sedaj kažeta strankina lista „Gorica“ & „Primorski list“, potem so se morali vodja in poslanci upreti kot en mož predlogu conte Panigai-a, ki je zahteval sprejem brez razprave, kar je naravnost bagatelizovanje tako važnega zakona kot je občinski red v deželni zbornici!!

Ker se to od té strani ni zgodilo, moram z vso pravico ali dvomiti na odkritosrčnosti in iskrenosti sedanje agitacije, ki skriva le sebičen strankarski napad na napredne poslance, ali pa sklepati, da hoče vodstvo nasprotne stranke po svojih listih lastno svojo politično napako in krivdo prevaliti na napredne poslance in jim nahujskati županstva in volilce naših kmečkih občin na glavo.

Eno kot drugo se obsoja samo in se ne bode posrečilo!

III. Na vsa najrazličnejša protislovja v dostavku „Gorice“ k mojemu popravku ne bom odgovarjal.

Dvoje pa le moram pribiti: „Gorica“ pravi, da so bili res vsi slovenski poslanci (torej tudi njene stranke) za en bloc razpravo, to je za „hitro“ sodbo brez podrobnega izpedbijanja posameznih tudi škodljivih določb, da so pa poslanci nasprotne stranke glasovali takoj — za smrt. Tako

glasovanje za hitro sodbo bi bilo morebiti kot delo krščanskega usmiljenja na mestu, ker je prav, ako se obsojencem prikrajša trpljenje, — politično pa naj si vzame „Gorica“ in njena stranka na tako glasovanje vsekakor patent, katerega lahko proda če že ne bivšemu ministerskemu predsedniku Körberju na Dunaju ali Štefanu Tiszi v Budapešti, vsaj bodočim krmilarjem avstrijske in ogrske države; vsak od teh bode zadovoljen, če bo imel in mogel enako našemu deželnemu glavarju vitezu Pajerju pod patentom stranke o koli „Gorice“ najvažnejše zakonske načrte spraviti pod streho „en bloc“ — to je brez razprave, brez opozicije ali celo obstrukcije! — Bojim se le eno, da če pojde pod tem patentom v zbornici še nekaj let dalje, nam bode s takimi „hitrimi“ sodbami italijanska večina v kratkem času slekla suktnjo in hlače z našega života!

Ker sem z gotovostjo pričakoval zahteve na podrobno razpravo, označil sem svoje stališče glede občinskega reda takoj, ko se je en bloc sprejel ogorčeno in precej drastično z besedami: „pojte se solit z Vašo politiko; tak zakon se sprejema en bloc!“, katere besede mi lahko potrdi poleg sedeči tovariš in deželni odbornik g. Klančič. — Vkljub temu pa zavija „Gorica“ resnico, češ, da sem, — kakor so ji povedali drugi — glasoval z Italijani in pomagal k „en bloc“ sprejemu novega občinskega reda.

Na to zavijanje, katero se niti popravljati ne da, odgovarjam na kratko prav z „Gorico“ z dne 12/11/904. št. 91., ki je izšla drugi dan po seji in takrat pisala: „Na to je sledilo glasovanje in novi občinski red je bil vsprejet en bloc v vseh treh branjih z glasovi Italijanov in dveh naprednih poslancev, namreč dr. Tume in Štreklja. Ostali slovenski poslanci so glasovali proti.“

Torej 12/11. 04. takoj po seji je „Gorica“ vedela in priobčila, da sem glasoval z ostalimi poslanci proti načrtu občinskega volilnega reda. — Seveda takrat še ni bilo agitacije proti zakonu, — sedaj pa, ko hujska proti naprednim poslancem, češ, ti so krivi, pa pozabi prejšno lastno poročilo! Kritike takega postopanja se vzdružujem! —

Dostavia pa, da je bil z menoj proti zakonu tudi tovariš Štreklj, kateremu pa ni bilo takrat, ko je bil radi občinskega reda še vesoljni mir med „klerikalci“ in „liberalci“, na tem ležeče, poročilo v „Gorici“ popravljati.

Sicer končno glasovanje tudi ni moglo preprečiti novega občinskega reda, ker za glas s slovenske strani več ali manj se ne gre pri teh odločitvah. Stvar je bila zavezana, kaj ko se ni nobeden slovenskih poslancev uprl predlogu na sprejem zakona en bloc.

S tem, častiti župani in podžupani ter ostali čitatelji, končam. — Podatke za ta pojasnila sem povzel dobremu spominu, v katerem imam iz lahko razumljivih razlogov celo zadevo radi občinskega reda in dotično deželnozborsko sejo z dne 9/11/04., potem iz deželnozborskih zapisnikov o tej seji, iz izjav tovarišev in iz izrečnega ali molčečega priznanja posameznih dejstev v „Gorici“. — Kdor od Vas hoče slišati in videti, pride z menoj skupno do prepričanja: „Gorica“ in „Primorski list“, ki sta prav spretno porabila pomisleke in nevoljo naših županov in občanov proti novemu občinskemu redu, nista imela prav nobenega „povoda“, to priliki porabiti za hujskanje proti naprednim poslancem in vodo napeljavati na mlin svoje v deželnem zboru le premehke in neodločne stranke.

Kar je tukaj zavoženega, zavožila je nasprotna stranka!

To povedati sem bil prisiljen sebi in tovarišu Štreklju v opravičenje ter v prid politični poštenosti.

Z rodoljubnim pozdravom.

V Gorici, dne 8. svečana 1905.

Dr. Treo,
deželni poslanec.

D O P I S I.

Z Livka. — Ne samo ob času volilne borbe, ampak tudi drugače se godijo reči, vredne za širšo javnost. In to posebno v onih občinah, katere so izročene na milost in nemilost politikujočim popom, med katere občine spada tudi naša, ker tu pašuje znani dr. Knavs, klerikalni junak žalostnega spomina. Čudno se bode zdelo marsikomu, kateri pozna natančneje tega „gospod munca“, kakor se najraje sam nazivlje, a ne oziraje se na brezmejno potrpežljivost in poslušnost slovenskega kmeta, je glavni vzrok ta, ker je ubral ta gospod, zapustivši samostan, čisto drugo pot, da bi podvrget ljudji popolnoma in brezpogojno nadvladi klerikalizma; namesto vednega nortolcevanja in hujskanja namreč zoper neljube mu osebe, skušal je ta „vaški diplomat“ pridobiti na najbolj zvit in zahrbtni način posebno one, katere mu je zapustil na listu zapisane njegov prednik, t. j. naprednjake.

Nimam danes namena pisati, kakšna sredstva je uporabljal in uporablja ta pristni Misijev in nikakor ne Mesijev učencev v dosegu svojega namena, omejiti se hočem za sedaj samo na dva slučaja, namreč na gonjo in agitacijo, katero uprizarja proti pravkar ustanovljenemu bralnemu društvu, in pa na sezidanje nove cerkve.

Po marsikaterih naporih se je ustanovilo namreč pri nas „bralno društvo“ in k pristopu je bil povabljen seve tudi g. župnik. A sedaj je pokazal svojo pravo barvo, dokazal je, da vse njegovo dosedanje dejanje in nehanje je

bilo naperjeno samo v povzdigo svojega in duhovnikov ugleda sploh v obeh priprostege ljudstva, da bi si štela uboga raja za največjo srečo na svetu, ako se mu posmehe in mu odzdravi; pod krinko za božjo čast najbolj unetega duhovnika skrival in skriva se le oni stari fanatični politični agitator za klerikalno stranko.

Odklonil je povabilo k pristopu v društvo, ker je društvo naročilo tudi na svobodni miselne časopise kakor „Slovenski Narod“ in „Soča“, katera dva preganja v spovednici in izven nje, in prigodilo se je, da ni hotel dati nekemu ne od Boga ampak od politikujočega popa Knavsava zavrženemu grešniku radi čitanja omenjenih listov niti odveze. To je sicer danes nekaj popolnoma navadnega, posebno tam, kjer komandira kak politikujoči far, kakor pri nas.

Naše bralno društvo namreč ni politično društvo, in ne klerikalno ne liberalno, naročeno je na časopise obeh strank, ter ima edin namen izobraževati svoje člane. Izomika priprostege ljudstva pa je glavni vzrok farjeve agitacije in gonje proti društvu, kajti znano je, da ima politikujoči pop raje hudiča pred seboj, kakor pa izomikanega, razumnega, samostojnega in samozavestnega kmeta, kateri zna misliti tudi brez farjeve glave na svojem vratu; odtod torej ta strah, zato proč s časopisi in berilom, katero ne deluje za furško bisago, pač pa za kmetovo korist.

Značilno je, kakšna umazana sredstva uporablja ta fanatik, da bi društvo razpadlo, za kar se pa popolnoma brezuspešno trudi. Navesti hočem le nekaj. Z največjo vneto in z judovsko vsiljivostjo vsiljuje liste za poneumnevanje ljudstva, kakor „Primorski List“, „Domoljub“, „Bogoljub“ itd. Kot naročnik „Slovenca“, katerega vsiljuje, prebravši ga članom bralnega društva samo z namenom, da bi odstopili, misli naročiti celo na „svoje“ stroške za vsako vas posebej in ustanoviti baje župnijsko knjižnico.

Nočem naštevati, kako ljubi resnico ter kako obrekuje sploh društvo pri tej agitaciji, kako farba in hujska stariše, če je sin ud društva, da jim ti pretijo, zlomiti nogo, ako bi vstopili še enkrat v bralno sobo, nočem omenjati, kako nagovarja mladeniče, da je bolje, da dajo denar za žganje, kakor za društvo; ni prostora ne časa, naštevati tudi drugih stvari, katere uganja ta „dušni pastir“, ki smatra svoje ovčice za tako neumne, navesti pa hočem le še en slučaj. Nanaša se ta namreč na nekega „možaka“, kojega moštvo pa obstoji v tem, da obrača suktnjo tako kakor veter piše, kateri je pa podžupan in hoče imeti sploh povsod prvo besedo, a v resnici ne hodi niti s svojo, ampak z nunčovo glavo okrog.

Na farjev pritisk je ta „samostojni“ starišina seve precej izstopil iz društva, a odstopno pismo, katero je pisal, je značilno. Na farban od rimskega dohtarja Knavsava je rekel, da odstopi zato, ker liberalni listi tako nesramno pišejo čez sv. krst in sv. zakon ravno za praznike. Tako govori torej učeni rimski

gospe tega nista zapazili, ker sta se jeli takoj pričeti o dnevu prihoda Kromičkega, toda jaz sem to zapazil in začutil, ker mi je prišlo na misel, da je tega dne morala prenašati njegovo božkanje in poljube — da sem kar vskipel in se obenem sramoval te njene rdečice. V moji ljubezni tiči množica velikih trnov, pa ne manjka tudi malih in odurnih. Pred to opombo gospe Celine sem bil naravnost srečen; mamil sem se namreč z mislijo, da potujeva z Angelico in se obnašava tako, kakor dva novoporočenca. Sedaj je ta dobra volja nakrat izginila. Začutil sem razžaljenje do Angelice in moje občevanje z njo se je povsem spremenilo. Ona je to kmalu zapazila, in na Dunaju, ko sva bila na kolodvoru za trenutek sama, me je vprašala:

»Ali se huduješ radi česa name?«

»Ne, toda jaz te ljubim!« ji odvrnem rezko.

To jo je znovič razžalostilo. Morda si je domislila, da mi je postal zopern ta ugodni odnošaj in da sem postal znovič nekdanji Leon. Jaz pa sem se dvojnotero hudoval, ker mi je prišlo na misel, da moje razdvojenje in moja samozavest mi ne služi niti za to, da bi se znal nadvladati vspricho enega zopernega vtisa. Naslednji vtisi so le zdravilo za poprejšnje, toda moja filozofija je povsem za nič.

Takoj po našem prihodu sem šel k Angeliju, toda preden sem dospel tje, je odbila ura šest, in delavnica je bila zaprta. Angelica si do jutra počije, zato pojdem z njo. Premislilsem si. Sedaj je odločno nočem imeti v belem krilu. Ne bom imel na sliki njenega vratu in rok marveč imel jo bom tako, kakoršna je vsaki dan, to je tako, kakoršno najbolj ljubim.

Zvečer nas je obiskal zdravnik Hvastovski. Zme-rom je še krepak in zdrav.

Dne 26. velikega srpana.

Imel sem odurne sanje. Pričenjam z njimi opis današnjega dneva, kajti dati so sanje neumnost, sem vendar prepričan, da zdravi možgani ne morejo imeti podobnih sanj. Ne morem spati, to me muči že davno, večeraj zopet, komaj sem zaprl oči, sem znovič nekako otrpanil. Ob kateri uri sem sanjal ono neumnost, ne vem; zdi se mi, da šele proti jutru, zakaj ko sem se sprebudil, je bil že dan; nisem torej mogel spati dolgo. Videl sem množico hroščev in govnarjev, ki so prilezli od strani iz špranj med žimnico in posteljo. Bili so tako veliki kakor škatljice za žveplenke. Kmalu sem jih zagledal, kako so gomazeli navzgor po steni. Čudna stvar, kako so vendar podobne sanje realne, čul sem najrazločnejše šelest hroščevih nog po papirju. Dvignivši oči sem zagledal v kôtu pod stropom celo kopicico hroščev, samo nekoliko drugačnih, namreč še večjih in belih s črnimi madeži. Pri nekaterih sem videl trebuhe z dvema vrstama nog, ki so bile podobne rebrom. V sanjah se mi je vse to videlo naravno in obenem odurno. Bil sem poln gnusa, toda nisem se bal, niti čudil. Šele potem, ko sem se sprebudil ter začel zavestno misliti, je ta gnus postal neznošen in se je spremenil v čudovit strah, namreč v strah smrti. Prvič v svojem življenju sem začutil nekaj podobnega, in ta strah smrti se je upodobljal tako-le: »Kdo vé, kake ostudni mravljinici vtegnejo bivati v tej temi na drugi strani življenja?« Pozneje sem se spomnil, da sem take velike, bele hrošče s črnimi madeži videl v nekem muzeju, toda obenem so se mi videli kot reči, katerih ni, ki spadajo med gnus za grobom. Skočim po koncu, odstranim zaveso in žarek svetlobe me je popolnoma pomiril. Na ulici je bilo že živahno; psi so vlekli vozičke s sočivjem, dekile so šle na trg, delavci v tovarne. Pogled na normalno življenje je naj-

boljše sredstvo za te vrste fantazije. Sedaj sploh čutim veliko potrebo svetlobe in življenja. Končni zaključek iz vsega tega je, da nisem zdrav. Moja tragedija me gloda od znotraj kakor črv. Da opažam na bradi in na glavi bele niti, to je povsem v redu, toda moje lice, zlasti zarano, ima nekako voščeno barvo in roke so nekako prozorne. Ne hujšam, rajše nasprotno — toda s tem vsem se zavedam svoje anemije, prav tako, kakor se zavedam svojega duševnega stanja ter čutim, da se moja oživljajoča moč prapenja in da se bližam nečemu slabemu.

Ne blaznim nikdar. Niti ne predstavljam si tega, da bi mogel napočiti tak čas, v katerem bi nehal sebe nadzorovati. V ostalem mi je odličen zdravnik, a kar je še več pri tem, razumen človek, dejal, da je to pri neki stopinji v razvoju zavesti nekaj nemogočega. Zdi se mi, da sem o tem že pisal. Toda tudi če ne bi zblaznel, bi vtegnil zboleti za kako hudo živčno boleznijo — in ker vem nekoliko, kaj je to — govorim odkritosrčno da bi imel rajše vsako drugo.

Splošno vzeto ne verjamam zdravnikom, zlasti ne takim, ki verujejo v medicino, toda mogoče, da se bo treba posvetovati, zlasti ker si tudi teta želi to. V ostalem pa mi je znano zanesljivo zdravilo: ko bi umrl Kromički in bi se jaz zveznil z Angelico, pa bi bil zdrav. Bolezen, ki izvira iz živcev, je treba zdraviti s pomočjo živcev.

Toda on noče biti moj zdravnik, ko bi tudi šlo za moje zdravje.

Bil sem z njo in s teto pri Angeli-ju. Danes se je izvršila prva seja. Kako sem vendar imel prav, ko sem trdil, da je ona ena najlepših žensk, kar sem jih srečal v življenju, a to radi tega, ker v njeni lepoti ni nič vsakdanjega. Angeli jo je ogledoval s takim dopadajanjem, kakor bi zrl na kako visoko in odlično

dohtar in po njen omenjeni „možak“, od katerih ne vidi ne eden ne drugi ne „Soče“ ne „Sl. Naroda“ niti od zunaj, a hočeta vseeno vse vedeti in znati. Ne zdi se mi vredno omenjati, kako farba nunc ljudi ravno z zakonom, kako včasih grmi izpred altarja, da nameravajo liberalci upeljati novo postavo o zakonu, po kateri bi bilo dovoljeno nekako mnogoženstvo in mnogomoštvo, ter pri tem tako otročeje in enostransko pripoveduje svojim ovčicam in jih že sedaj navdušuje za izvolitev klerikalnih poslancev. Dovolj o bralnem društvu! Noben društvenik ne bi imel nič proti temu, če je duhovnik, zraven, kar je še njegova moralna dolžnost, ker društvo je odprto liberalci kot klerikalci, nastopiti pa se mora proti njegovim neosnovani, vsakega le nekoliko izomikanega človeka ne vredni agitaciji, a popolnoma vredni politikujočega popa Knavsovega kalibra. Nikar si domišljevati, gospod doktore, da društvo ugonobite, a tudi nikar si domišljevati, da so pri nas kmetje tako zabiti kot n. pr. pri Vas doma; imeti hočete le nerazsodne in nerazumne podložnike, imeti hočete vse starešine z županom vred na vrvi, kar se vam je kolikor toliko posrečilo, in domišljujete si, da ste že župan-župnik v eni osebi, o katerem predmetu in posebno o sezidanju nove cerkve ter o premoženjskih zadevah sploh hočem še govoriti, a bodite uverjen, da si mnogo preveč domišljujete. (Dalje prihodnjic.)

Iz Št. Andreža. — Odbor „Pevskega in bralnega društva v Št. Andrežu, sklican dne 9. februarja ob 8. zvečer v izvanredno odborovo sejo glede zadnjega dopisa v listu „Gorica“, je sklenil sledeče:

Izjava dopisnika iz Št. Andreža, da bi bila dopisa v „Soči“ polna nesramnih obrekovanj na osebo našega župana, zavračamo kot neutemeljeno, ker so nekateri društveniki vsak čas pripravljani dokazati do pičice vse, kar je „Soča“ poročala v dopisih iz Št. Andreža, ne samo v javnem časopisu, ampak kjerkoli treba! Pozivljamo pa tudi tem potom dopisnika, naj dokaže, da res ne uživajo ljudje, ki imajo pri društvu glavno besedo, prav nobenega spoštovanja v občini.

Kar se pa tiče branega govora g. Josipa Lutmana h. št. 174., ogorčeno in odločno zavračamo, da bi bili vsi „izbruhi“ proti našemu županu laž in obrekovanje, da bi naše društvo edino le radi tega nastopalo proti našemu županu, ki je v vasi prvak, ker nam ni dovolil javnega plesa. Vzroki so drugi, poznamo jih vsi, in ako jih ne pozna g. Josip Lutman h. št. 174., naj se potruži v društveno sobo, kjer izve lahko vse.

Najodločneje pa protestujemo proti temu, da se nas imenuje mlekozobne brbljače. Naj prešteje najprej g. Josip Lutman h. št. 174. svoja leta, in zagotovimo mu, da je več kot polovica naših društvenikov starejših od njega. Ako se potegujemo za resnico, smo brbljači! To besedico naj utaknejo sami nekateri starešini v žep, ki niso brali „Soče“, ki sploh pojma niso imeli, toda so vendar podkrižali resolucijo.

Ukloniti se pa hoče naše društvo pozornosti, katero hočejo obrniti starešini na naše društvo, ker vemo, da nam ne more nobeden nič slabega očitati, zagotavljamo obenem, da bomo tudi mi pozorni.

To je sklenil odbor, ki ob brove, kaj dela, in ki ve tudi, kaj lastnoročno podpiše (ne s križiči!), in ki je v tem oziru složen.

V. Št. Andrežu, dne 9. februarja 1905.

Odbor „bralnega in pevskega društva Št. Andrež“.

Iz goriške okolice. — (O pevskih in bralnih društvih.) Skoraj v vsaki letošnji številki „Soče“ se čita: Pevsko društvo v..., bralno društvo v..., Čitalnica v..., priredi v nedeljo svoj občni zbor itd.

To pač dokazuje, da je v naši okolici mnogo društev, katerih naloga je izobraževati priprosto ljudstvo s pomočjo čitanja in pevskih šol. Ali pa tudi izpolnjujejo vsa ta društva svojo nalogo?

Žalibog moram reči, da je skoro $\frac{2}{3}$ naših društev, katera spijo „spanje pravičnega“! In zakaj?

Tukaj so krivi odbori, ker se ne brigajo, da bi povzdignili svoje društvo na višjo stopinjo, tam se stavijo društvom zapreke od strani, od koder bi morala prihajati podpora, na drugih krajih spet je krivo pomanjkanje pevovodje itd. Znano nam je, da nekatera bralna društva nimajo nikakega časopisa na razpolago, še manj pa knjižnice; so spet pevska društva, ki nimajo pevskega zbora. Koliko društev pa pokaže javno svoje delovanje? Žalibože, malo! Zato pa je potrebno, da začnemo delati na izobraževalnem, društvenem polju z združenimi močmi, da ne pade mrtvaška roka tudi na ona društva, ki še živijo, ampak da obudimo k življenju ona, ki spijo. Kdor se čuti sposobnega za tako delo, ne sme rok križem držati, ampak mora pomagati. Pri delu naj nas ne ločijo nazori posameznikov — ker le skupno delo nas privede do zaželjenega cilja — do napredka.

Moja misel je namreč ta: Ako je bilo mogoče misliti na „Zvezo“ vseh društev, bi se pač dalo doseči tudi na Goriškem ozje zvezo naših društev po deželi? In o tem vprašanju je vredno, je potrebno razmišljati in upam, da se kmalu oglasijo oni, katerim je mar za obstoj in povzdigo okoličanskih društev, ter da bodo obširneje razpravljali o tem važnem vprašanju.

Domače in razne novice.

Maturó sta napravila na tukajšnjem gimnaziju v sredo Čermelj Josip iz Vrtovina in Naglig A. iz Gorice. Delala sta jo vsak iz enega predmeta.

Pri plesnem venčku kolesarskega društva „Gorica“ je več gg. preplačalo vstopnino. (Imen radi pomanjkanja prostora ne moremo priobčiti.)

Društvo bo obhajalo svojo desetletnico letos poleti z veliko ljudsko veselico in dirko.

Dobiček plesnega venčka je bil namenjen za desetletnico.

Odbor društva nam je poslal izjavo, v kateri obžaljuje znani škandal z vabili in plesnim redom ter zagotavlja, da se bo odslej strogo pazilo na to, da se kaj takega več ne pripeti. Vse je zakrivil le en odbornik, kateremu je odbor poveril naročilo. — No, sedaj ve odbor, komu ima kaj poveriti!! Človek, ki povzroči tak škandal, pa ne tiče več v odbor slovenskega društva!

Dr. Durst, oni nemški suplent, radi katerega je bil nastal štrajk v sedmem in osmem razredu tukajšnjega gimnazija, je odšel iz Gorice že nekaj dni pred zaključkom prvega polulelja. Premeščen je v Pulj.

Silajni ples slov. bralnega in podpornega društva v Gorici se bo vršil, kakor že znano, v „Trgovskem Domu“ v nedeljo dne 19. t. m. Opozorjamo zopet na ta ples, nadejaje se kar najštevilnejše udeležbe.

Veliki zaključni ples s kotiljoni, goriške slovenske mladine, se bode vršil, kakor že poročano, 4. marca v veliki dvorani „Trgovskega Doma“.

Kakor kažejo vse priprave za ta ples, in zanimanje, ki je ne le v goriškem mestu, ampak tudi zunaj istega jako živo, nudi ho ta večer udeležencem največjo zabavo.

Za to nam jamči tudi prav pridno in vstrajno delo različnih damskih in moških odsekov.

Presenečenja, koja se pripravljajo, bodo morala občinstvo očarati. Razen tega bo nudil krasen češki salonski ples „Beseda“, kateri se bo prvič plesal v Gorici, ne le plesalec, ampak vsled svojih mično-divnih figur, ki so vse polne najživahnejšega oduševljenja, tudi gledalcem estetičen vžitek.

Občni zbor „Sokolca“ se bo vršil danes dne 11. t. m. v hotelu „Pri zlatem jellenu“ v prostorih poleg kegljišča ob 8. uri zvečer. Ako bi ta ne bil sklepčen, se vrši drugi uro pozneje brez ozira na število navzočih članov.

Dnevni red: Pozdrav staroste, poročilo tajnikovo, blagajnikovo in načelnikovo, volitev staroste, podstaroste in 5 odbornikov, načelnika, preglednikov računov in 3 razsodnikov. Raznoterosti.

Deželne doklade na Goriško-Gradiščanskem. — Vsled Najvišje sankeje sklepov deželnega zbora goriškega pobirajo, oziroma se bodo pobirale te-le deželne doklade: Za l. 1904: a) k zemljiškemu davku doklada 20%; b) h hišno razrednemu in hišnonajemniškemu davku doklada 20%; c) k splošni pridobitni podjetij obvezanih dajati javen račun, k rentnemu davku in k davku od plač doklada 30%; d) k državni užitni vini, mošta in mesa doklada 120%; konečno e) naklada na povzitek piva kron 1-70 od hektolitra. — Za l. 1905: a) k zemljiškemu davku doklada 20%; b) h hišnorazrednemu in hišnonajemniškemu davku doklada 20%; c) k splošni pridobitni, k pridobitni podjetij, obvezanih dajati javen račun, k rentnemu davku in k davku od plač doklada

30%; d) k državni užitni vini, mošta in mesa doklada 100%; konečno e) naklada na povzitek piva kron 1-70 od hektolitra.

En bataljon lovcev, in sicer sedmi bataljon, pride v Kana l. Nastanjeni bodo vojaki v gradu. — Lovci so namenjeni v glavnem za Tolmino, in sicer 3 bataljoni, pa ni primernih prostorov. Zato pride za sedaj menda le kaj malega v Tolmino.

Iz Št. Andreža. — Pišejo nam: Po sprejetju resolucije v starašinstveni seji v soboto, kjer se je obosodilo naše „pevsko in bralno društvo“, da širi po okolici strup upornosti, so zbrali starašine pri Lutmanu 1 K za zastavo „pevskega in bralnega društva“. Hvala jim!

Zapuščina nemškega profesorja. — Kakor poročamo na drugem mestu, je odšel dr. Durst iz Gorice. Zapuščil pa je krasne spomine — ker vsi dijaki iz sedme in osme so dobili v npravstvu red „entsprechend“, nekateri „minder entsprechend“. Vsi bodo morali plačati solnino. Lepo zapuščino za stareše dijakov je zapustil naduti nemški suplentek, ki je bil edini krivec, da so začeli dijaki štrajkati. Tačas ko so se vrnili v šolo, se jim je obljubilo, da ne bo nikakih posledic, sedaj pa tak občutni udarec. Kako naj imenujemo tako ravnanje? — Taki so darovi Slovincem in Lahom od strani Nemcev! Zato proč z njimi! — domače profesorje hočemo imeti in gimnazij z domačim učnim jezikom, za Slovence s slovenskim, za Lahe z laškimi!

Vode, vode! — Vsled stalnega lepega vremena primanjkuje v mestu vode. Pri vodnjakih čakajo ženske nestrpno, kdaj da pridejo na vrsto, da dobijo vode, in včasih mora poseči vmes še celo redar, ker bi se drugače steple. — Vodovoda manjka; da bi prišli do njega, za to ni volje na magistratu, čeprav je prava malenkost, pridobiti mestu vodovod.

„Krsčeno“ mleko. — Danes zjutraj je tržni komisar zaplenil za kakih 600 l mleka, bilo je baje pomešano z neko škodljivo zmesjo. To se je zgodilo pri mitnici blizu kolodvorna. Mlekarice so bile same lahine.

Društvo za podporo odpuščenih kazencev in njihovih nedolžnih rodbin bo imelo svoj občni zbor dne 19. februarja 1905. ob 10^h predp. v dvorani št. 11. v drugem nadstropju tukajšnjega c. kr. okrožnega sodišča. — Dnevni red. 1. Poročilo tajnika in denarničarja. 2. Volitev društvenega podpredsednika, tajnika, denarničarja in enega pregledovalca računov. 3. Morebitni predlogi.

Ponočna služba farmaceutov. — Farmaceuti v Gorici so se obrnili pred kakima 2 mesecema na svoje gospodarje, da bi jih oprostili ponočne službe, češ, da imajo po dnevi dosti posla, ponočna služba je mučna, in pa jako poredki so slučaji, da se oglasi kdo ponoč v lekarah. V Trstu so tako vprašanje rešili ugodno za farmaceute. Te dni so zborovali radi te zahteve zdravniki, ki so se po večini izrekli proti zahtevi farmaceutov. Značilna je ob tej priliki

umetniško delo. Polastila se ga je dobra volja, risal je z vnemo in nikakor ni skrival razlogov svoje zadovoljnosti.

»V mojem zavodu,« je dejal, »je podoben model nekaj redkega. Kadar ima človek tak vzor, takrat pač lahko dela... Kako lice! Kak izraz!

Ali izraz je bil manj očarajoč, nego navadno, ker ta bojzljiva stvarica se je čutila zbegano, osramočeno, in kaj težavno ji je bilo ohraniti naravno lice in postavo. Toda Angeli je to razumel.

»Na naslednjih sejah bode bolje,« je dejal, temu, kakor vsemu drugemu, se je treba privaditi.

In vsaki hip je zaklical:

»Ej, to vam bo portret!«

Z veseljem pa se je oziral tudi po teti, katera ima plemenite črte, polne značaja, eneržije in obenem čudna jedrnatosti. Njeno občevanje z Angelijem je bilo brez prispodobe. Bila je v njem nekaka naivna prostodušnost velike gospe, nahajajoče se z uerom v slogi z dobrim okusom, ki se pri tem ne ozira na nikogar. Angeli, kot človek, privajen na poklone, toda obenem jako bistroumen, je spoznal to, in videl sem, da ga je veselilo.

Končno smo se odločili za črno svilnato krilo, bi naj bi bilo v ostalem zelo odičeno. Zlasti Angelica je v njem jako krasna. Razločno je moči opaziti v njem njeno gibčno in obenem polno postavo. Ne morem o tem niti misliti, niti mirno pisati. Angeli, govoré z Angelico, ji je dejal: »mlademoiselle. Ženska narava je zelo čudna, ko bi bila celo angeljska. Videl sem, da je to mojemu ljubljenu bitju napravilo prijetnost, a še večjo zadovoljnost sem bral z njenega zalegalica, ko je Angeli, opozorjen po meni, odgovoril:

»Toda jaz se bom neprestano motil. Človek, zroč na gospo, ne more, da se ne bi motil.«

V resnici, s to rdečico, ki ji je silila na lice, je bila tako čarobna, da mi je silila v spomin — in sicer temeljitejšo nego poprej — ona pesem, ki sem jo pisal nekoč in katere vsak stih je končaval z besedami:

»In čudim se samo, da cvetke
ne rastó pod tvojimi nogami,
ti zlati moj krilati piček,
ti maj, ti raj, ti pomlad!«

Pri odhodu, ko sva se nekoliko oddaljila od tete, ji pošepetam na uho:

»Angelica, ti ne veš, ti se niti ne zavedaš tega, kako si lepa.«

Ni odgovorila ničesar, marveč je samo povsila trepalnice, kakor je sploh navajena delati. Vendar ves tisti dan sem videl v njenem občevanju z menoj neradovoljno, lahko senco koketstva. Angelijeve in moje besede so jo pripravile do tega. Čutila je, da jo občudujem iz vse duše, in bila mi je za to hvaležna.

Ali jaz je nisem le občudoval, marveč sem govoril, ali rajše kričal v duši:

»Naj vrag pobere vse dogovore! Ljubim jo brez meje in izjeme!...«

Zvečer smo bili navzoči na koncertu »Fliegende Holländer« od Wagnerja. Komaj nekoliko sem ga slišal, ali z drugimi besedami, slišal sem zgolj z občutki, zgolj s svojo ljubeznijo.

Stavil sem vprašanje Wagnerju: kak vtis delaš ti na njo? Ali tvoja godba prodira vanjo, ali jo dela prikladno za ljubezen, ali jo prenaša v svetove, kjer je ljubezen največje právo. Samo to mi je bilo mar?

Ženske bržkone ne znajo tako izjemno ljubiti. One puščajo zmerom nekaj kosček duše zase, za svet in njagove vtise.

Dne 27. velikega srpana.

Teta je naznanila svoj namen, da hoče oditi. Mudi se ji že v Plošev-ter pravi, da je njena navzočnost tu nepotrebna, in da bo celo bolje, ako odide, ker se ne bomo ozirali na njo, in ostanerjo tako dolgo, kakor bo to zahtevala naprava slike. Tej namerim smo se vsi nekoliko vpirali, z ozirom na to, da oseba tako priletna, ne sme sama potovati. Čutil sem svojo dolžnost — dati mi to ni lahko prišlo — povedati teti, da hočem iti z njo, ako hoče, že na vsak način oditi. Priznavam, da sem z nekakim strahom pričakoval njenega odgovora. Na srečo mi je teta odgovorila z veliko dobrohotnosjo:

»Niti ne misli na to. Ako bo Celina slaba ali vturjena, kdo pospremi Angelico v delavnico? Sama vendar ne more iti tje kaj.«

Tu je jela groziti Angelici in s smehom na usnicah ter z gubami na čelu je dodala:

»Zlasti, ker jo ta slikar bolj ogleduje, nego to zahteva slika — ona pa to vidi kaj rada. Oho! treba jo je poznati!«

»Saj on že ni več mlad,« odvrača Angelica, smeje se in poljubljuje teti roko.

Teta je začela mrmljati:

»Ti pilepka ti! Ni mlad, toda dvorjaniti zna. Leon, pazi na nju oba.«

Jaz sem odstopil z veseljem od potovanja v Plošev vspricho razlogov, ki jih je navedla teta. Gospa Celina ji je jela prigovarjati, naj vzame s seboj vsaj dekle, ki je bila z nami v Gasteinu. Teta se je temu iz početka vpirala, končno pa vendar privolila, ko ji je Angelica rekla, da jim sedaj dekla ni več potrebna.

(Dalje pride.)

okolnost, da je nekdo iskal pred dnevi v Gorici pomoči zdravniške pomoči, trkal pri tem zdravniku; pri onem, menda jih je obšel lepo število, pa nikdo ni hotel iti k revnemu bolniku!

Nova železniška zveza. — V seji parlamentarnega železniškega odseka na Dunaju, v katerem so izvolili odsek, ki ima pregledati načrte glede na zahtevani povešek stroškov za železnico, je povdarjal posl. Kaftan, da se smatra novo železniško zvezo za železnico svetovnega pomena. Povdarjal je, da potreba izkoristiti slapove Soče pri obratu, kar zmanjša stroške za vzdrževanje zveze.

Za gradnjo bohinske železnice bo treba nekaj milijonov več nego se je prvotno mislilo. Baje je prekoračen kredit že zdaj za 80 milijonov!

Radi laških delavcev. — Lani po leti je bilo prišlo v Štanjelu na Krasu do sovraštva do laških delavcev, ker so te protežirali, pa najbrže so ti tudi kaj izživili. Prišlo je do napada, in Izidor Pegan, 26 let star, z Vipavskega, je stal pred sodnijo v Trstu, obtožen težke telesne poškodbe, storjene M. Gambiju iz Ravene. Sodnija mu je prisodila 6 mesecev trde ječe s postom vsak mesec.

Požari. — Dne 6. t. m. je gorelo v Joanizu v Furlaniji, in sicer je nastal ogenj v seniku nekega kolona na posestvu gospe Lazarijeve. Zgorelo je mnogo sena, gospodarskega orodja in poškodovanih je mnogo mobilij. Škode je okoli 2000 K, pa je krita z zavarovalnino.

Isti dan je gorelo tudi v Oglju, in sicer so zgoreli trije hlevi s krmo, raznim gospodarskim orodjem, perilom, mobilijami itd. Škode je nad 20.000 K. Poškodovanci so zavarovani. Baje so zažgali otroci.

Izpred sodnije. — Eliza Delmestri je bila obtožena krivega izpovedovanja pred preiskovalnim sodnikom v neki tožbi radi žaljenja časti potom tiska. Pompeju Zuminu je priznala, da je pisal dopis, žalec Zuminovo družino, neki Fallig ter ga nesel v uredništvo lista „Nuova Idea“ J. Blažon. Odvotniku dr. Gambiniju, ki je zastopal žaljeno stranko, je priznala v joku, da je izpovedala napačno pred preiskovalnim sodnikom, in ker jo je pekla vest, je povedala pred poroto, da je bil Fallig oni dopisnik. Po zaslišanju nekaterih prič je bila obtožbe oproščena.

9 mladeničev iz Št. Petra je sedelo na zatožni klopi, obdolženih, da so ukradli s posestva grofa R. Coroninija v noči na 29. jun. lani 43 drevesc. 5 njih je pokrilo škodo, preden je prišlo do ovadbe, 4 pa so dobili po 14 dnuj zapora vsak.

49 letni Fr. Koglot iz Bilj ne zna ne pisati, ne brati, pa je vendar s ponarejenimi pismi izvil razne svote iz ljudij. Sodnija mu je prisodila 5 mesecev ječe s postom vsak mesec.

Postojški salonski orkester in njega mešani pevski zbor vabi na predpustno veselico, katero priredi v nedeljo 12. t. m. v veliki dvorani „Narodnega hotela“. Začetek ob 8. uri zvečer.

Radi atere z bombami se je vsmrtil v laškem Vidmu Ant. Bonnicioli, doma iz Zadra, uslužben v Trstu. Laški listi v kraljestvu so ga dolžili ovaduštva v aferi z bombami. Odložil je baje nekega Petronija, ki pa je nedolžen. V Videm je bil zbežal iz Trsta. V pismih, katera je zapustil, zatrjuje, da so ga dolžili ovaduštva po krivem.

Društvo „Naprej“ v Dornbergu vabi na ples, kateri priredi dne 19. febr. v prostorih g. K. Kerševana. Ples se vrši v venčkih po 5 kom. ter stane 1 krono in je dovoljen le udom in vabljenim gostom. Začetek točno ob 3. popoldne. K obilni udeležbi vabi odbor.

Zaprli so nekega 40 letnega Pikuša s Kranjskega, ker so našli pri njem velik zavoj cvetik in drugih rečij; rekel je, da mu jih je dal neki cerkovnik v Ljubljani. — Pikuša pozna policija kot nevarnega tatu pa tudi kot človeka, ki greši proti naravi.

Tatica. — Neka 20 letna Frančiška Polentič iz Kojškega je služila v Gorici v gostilni „Friuli“ pri stari pošti. Gospodinja Fontanin ji je dala 190 K, da naj jih nese mesarju Fantuzziju za meso. Ko se je vrnila, je rekla, da je pustila knjižico pri mesarju ter da isto prinese on sam nazaj. Ker ji na to gospodinja ni dovolila, oditi iz hiše, jo je pobrisala skrivaj k prijateljici, ki služi v Gledališki ulici št. 20., ter jo naprosila, naj ji posodi čevlje, jopo in krilo, češ, da se gre fotografirati. Ko je imela Polentič vse to skupaj, jo je popihala s svojim ljubčkom nekim Gleščičem iz Podturna v Trst. Mesar F. je povedal oško-

dovani krčmarici, da ne le da ni ničesar plačala dekla, marveč si je izposodila še 40 K na ime gospodnje. Poslali so v Trst dva redarja v civilni obleki, katera sta kmalu zadržala zaljubljeni par v družbi brata Gleščičevega.

Mlada pretepača. — Sinoči sta se vračala z dela 14-letna zidarska učenca Padovan in Reščič iz Šempetra, s seboj sta imela pa tudi voziček, katerega bi imela peljati v Podturen. Ko dospeta na lice mesta, se začeta prepirati, kdo naj pa sedaj zapre vežine duri. Od besed sta prešla k dejanju in šibkeji Padovan zabode Reščiča v vrat. Reščiča so pripeljali v bolnišnico.

Kam z vojaki? — Goriški magistrat išče prostora za husarje, ki imajo priti v Gorico meseca aprila, ali ne more dobiti nič primerne. V zadnjem času so se pogajali za neko zemljišče Podturnom, ali pokazalo se je, da bi isto ne zadostovalo za vse husarske eskadroni. Sedaj ne vedo, kam jih djati. Namepravajo jih utakniti začasno, kjer bo baš prilika.

Matj božja se prikazuje župniku Janezu Dominiku v Studnem pri Postojni!! Po noči hodi v cerkev molit in prepevat psalme, in luč gori v cerkvi. Pravijo, da se mu prikazuje Matj božja! Sveti mož je začel radi tega prodajati listke s svojim imenom, v katerih obljublja 50 dnuj odpustka vsakomur, kdo jih kupi. — Kje smo se!!

Ponarejeni bankovci po 20 K krožijo po Kranjski in Štirski ter ob hrvatskih mejah. Barva je bolj rmenkasto-rdeča, glavi, ki predstavljata Avstrijo in Ogrsko, sta premaknjeni, kakor tudi mali okraski v angeljčkih. Serije so navedene napačno in številka, v besedi „Szam“ je akcent na a narobe ā.

Tukajšnja klavnica je pregledoval E. Zutioni, namestništveni nadzornik. Našel je to klavnico v takem stanju, da se je moral zgrazati nad nemarnostjo v njej, in sicer nemarnostjo, ki je lahko škodljiva občinstvu prav hudo. Prostore konjederčeve je našel v redu.

Vojaški novinci. — Za leto 1905. zahteva vojna uprava 103.100 vojaških novincev, in sicer 59.024 za avstrijske dežele, poleg teh še 14.500 novincev za deželno brambo.

Zgubljeno — najdeno. — Na plesu 1. februarja t. l. v „Trg. domu“ se je našla bela svilena pletena ruta.

Odpri lekamni. — Jutri popoldne bosta odprti v Gorici lekarni Gironcoli-Pontoni.

6 jajec ukradenih. — Neka mlekarica iz Št. Ferjana je nesla v ulici sv. Antona v neko hišo mleko, druge svoje reči pa pustila pred hišo. Ko se je vrnila, je videla, da ji je zmanjkalo 6 jajec.

4 nove žagance so bile zmanjkale vojakom na Rojicah. Župan v Št. Andrežu je hitro preiskal po bližnjem delu vasi več hiš. Naslo se menda ni nič.

V Št. Ferjanu je bila ukradena iz zaprtega hleva nekega posestnika krava. Tatu iščejo.

Listnica. — G. dop. v Št. Andrežu: Na dopise brez podpisa se ne oziramo.

Važno za potnike, ki žele potovati v Ameriko. — Prav dobri časi še niso nastopili v Ameriki, še je obilo delavcev brez posla, a vendar možno je le še delo dobiti, posebno, ako ima kdo znanca tu. Zelo važno je pa za potnike: Vsaki potnik mora biti popolnoma zdrav, ne nad 45 let star, pohabljen mu ne sme biti nobeden ud. Zelo strogo se gleda na oči in ako so le kaj rudečkaste, že vračajo potnika. Zaradi kožnih bolezni vračajo tudi ljudi v Evropo.

Ako je ženska v Evropi ostavila svojega moža, in prišla semkaj, a oblast to ve, jo pošilja nazaj. Ženske v drugem stanju, ako ne potujejo k možu (in to morajo dokazati z zaprišeženim pismom od moža) vračajo domov. Za vsakega potnika je dobro, ako ima naslove prijateljev, zancev in sorodnikov. Nihče ne sme reči, da ima delo zagotovljeno, tak je kratkim potom vrnjen nazaj kakor pogodbenik. Vsaki potnik mora imeti poleg voznega listka, to je parobrodne in železniškega še dolarjev 10; (kron 50), ako potuje do Chicage, dalje v Michigan, Kansas, Wisconsin dol. 15, v Montano, Colorado, Californije, Utak, Idaho, Minnessoto, Washington itd. pa dol. 20 do 25, to je za potne stroške. To naj vsakdo vpošteva. Agentom, ki pišejo, da spravijo v Ameriko ljudi s slabimi očmi ali drugimi telesnimi napakami, ni verjeti; to posebno radi delajo neki možakarji sedaj v Baselnu in so i preje Slovence sleparili v Vidmu.

Uredništva slovenskih listov, čast. gg. duhovnike, učitelje in rodoljube sploh prosim, da one, ki se pripravljajo v Ameriko, opozarjajo na te vrstice, ker kdor lahkomišlno postopa, bo občutno škodovan, ako ga naselniška

oblast vrne iz New Yorka ali kake druge luke zopet nazaj.

New York, dne 27. januarja 1905.

Fran Sakser.

Graf Auersperg in na tisoče drugih se iskreno zahvaljuje za čudoviti učinek po vsem svetu slavnega Zoltánovega mazila, ki po večkratnem vdrgnjenju ne olajša samo protina in trganja po kosteh, ampak ga tudi odstrani. Zato se lako razvidi, da je to čudovito delujoče mazilo tako zelo razširjeno, da ga je dobiti dandanes že po vseh večjih lekarnah, kjer bi se pa ne dobil, tja ga pošlje lekarna Zoltan v Budapešti, steklenico po 2 K.

Foulardovo svilo od 60. kr. do gl. 3-70 meter za bluze in obleke. Franko in carine prosto na dom. Bogata vzorna zbirka z obratno pošto. **Tovarna svila Henneberg v Gurihu.** (2)

Vojna med Rusi in Japonci.

Razbo.

Poročila 8. t. m. naznanjajo obstreljevanje raznih del japonske črte od strani Rusov; mali oddelki ruske pehote so napadli Japonce na več krajih. Rusi se utrjujejo v smeri Litajentan ter v soteski Hajkontaj. — Japonci so zaplenili angleški parnik „Eastro“, ki je vozil premog v Vladivostok. — General Gripenberg se vrača v domovino. Na njegovo mesto bo poklican najbrže general Zerpicki. — Pogostoma se čujejo v zadnjem času vesti, da hoče Rusija skleniti mir; ali od ruske strani se dosledno trdi, da Rusija hoče na vsak način nadaljevati vojno. — Vladivostok so zapustili profesorji in dijaki tankajšnjega gimnazija in orientalskega zavoda. — Kuropatkin poroča 7. t. m., da so ruski dobrovoljci napadli japonske predstraže pri Vaitosanu, dne 7. t. m., so začeli Japonci ofenzivo v centru, toda po poldrugournem boju so se umaknili.

Izgube v zadnjih bojih.

Japonci trdijo, da so „izgubili“ Rusi v zadnjih bojih 25.000 mož, namreč toliko je mrtvecev, ranjenih in ujetih. Sanitetni načelnik mandžurske armade je brzojavil 3. t. m. „Rusk. Invalidu“, da je dospelo v Mukden: 231 ranjenih in 86 bolnih častnikov, 8409 ranjenih vojakov, bolnih pa 2356.

Kitajci, ki so prišli iz Liaojanga v Mukden, pripovedujejo, da so izgubili Japonci v zadnjih bojih nad 20.000 mož. Japonci se trudijo prepričati svet, da so končali zadnji boji z zmago japonske armade, toda istina je, da so si osvojili Rusi celo vrsto vasi, ki so bile sprednje utrbe japonskih pozicij, katere so obdržali ter jih tudi obdržijo.

Steselj o generalu Kondratenku.

„Priamurskija Vjedimosti“ priobčnjuje besedilo brzojavke, ki jo je poslal general Steselj povodom tragične smrti generala Kondratenka 16. decembra m. l. poveljniku priamurskega vojaškega okrožja. Brzojavka se glasi: „Prosim Vas, gospe Kondratenko sporočiti, da je bil večerj zvečer ob 9. uri ubit junak Roman Izidorovič Kondratenko, naš ponos, skupaj z osmimi častniki. Zalost in tuga sta zavlada pri nas. O nesreči sem poročal carju. Razen Vas in nas Portarturcev ne čuti nikdo, kaj je z njim izgubila Rusija. On je bil za trdnjavo najvažnejši. Bog ga je doslej ščitil in evo sedaj: slučajna bomba je napravila konec življenju junaka, ki je bil najhrabřejši med brabrimi. Prosim Vas, da nam verjamete, da bo spomin na našega junaka Romana Izidoroviča živel večno v srcih vseh braniteljev Port Arturja. Mi smo osirotili. General Steselj.“

V čast generalu Steslju.

V Parizu se je nabralo doslej 70.000 frankov za zlato častno sabjo generalu Steslju. Posebno odposlanstvo pride v Petrograd izročiti mu sabljo.

Kuropatkin odstopi?

Vedno bolj se čujejo vesti, da odstopi general Kuropatkin ter naredi prostor velikemu knezu Nikolaju Nikolajeviču, ki postane tako vrhovni zapovednik ruske armade v Madžuriji. Veliki knez je generalni inšpektor ruske kavalarije ter šteje 49 let. Udeležil se je kot mladi častnik rusko-turške vojne, v kateri je bil njegov oče zapovednik.

Razgled po svetu.

Zadnje vesti. — Fran Košut je poklican na Dunaj k cesarju v avdienco. — Zborovanje deželnih odborov na Dunaju prične 16. t. m. Udeležijo se vsi dež. odbori. — V Petrogradu štrajka baje še 10.000 delavcev. Bati se je baje ponovite štrajka. — Francoska vlada je doživela lepo zmago. Za ločitev cerkve od države je glasovalo 378 poslancev, proti 115.

Dogodki na Ruskem.

„Dnevnik“ v Varšavi poroča, da v malih delavnicah so delavci zopet začeli z rednim delom, le v okrožju Sosnovic traja štrajk dalje. V radomski guberniji je bilo prišlo na neki postaji do spopada med 15.000 delavci in voštvom. 24 delavcev je bilo ubitih, 40 ranjenih. V guberniji varšavski gredo delavci polagoma zopet na delo.

Iz Lodza poročajo, da od 350 tovarn, v katerih je bil štrajk, delajo delavci le v 20. Več industrijcev je sklenilo, da zapro tovarne,

vlada pa je baje rekla, da bo v takem slučaju postopala z njimi kakor s štrajkujočimi.

V Radomu so bili dne 5. t. m. krvavi boji. Vojaštvo je ubilo 14 oseb, ranilo 28. Drugi dan je bilo zopet ustreljenih 19, ranjenih 40. V Szerzysku so ubili vojaki 30 oseb, ranili 60. Razglašena je nagla sodba.

V Irkutsku je bila splošna stavka, katere so se deležili tudi železničarji. Tudi pošta je bila ustavljena.

Maksim Gorki je po poročilih iz Berlina še vedno v ječi. Gorki je bil baje predsednik kluba, ki je pripravil vse potrebno, da se spremeni Rusija v republiko. Policija je dobila baje v roke vse take zapisknike.

V Tiflisu so bili veliki izgredi. Okoli 300 delavcev je demonstriralo z razvito rdečo zastavo. V boju z redarji so umorili delavci dva, 2 pa ranili.

Car namerava baje sklicati v kratkem v posvetovanje okrožne svete, kako izvesti presodno, da se združi samoderžavo z ljudskim zastopstvom. Ustavo pa da car bržčas šele koncem vojne.

Tajni svetnik Kobek je določen za predsednika konference, ki ima namen spremeniti zakonske določbe o cenzuri in tiskovnih predpisih. Časopisje se oprosti cenzure in administrativnega postopanja proti listom.

Gorki je v zaporu, pa baje ne bo še izpuščen, ker je imel revolucijske govore na delavce. Bati se je za njegovo zdravje, ker ima bolna pljuča, in radi tega biva pozimi vedno v gorki Jalti.

V Jurjevem so začasno zatvorili vseučilišče, ker vlada med dijaki veliko razburjenje.

Raznašale so se vesti, da se v Petrogradu razširja štrajk, ali vse take vesti so neosnovane. I.e v dveh tovarnah so delavci še v štrajku.

Svečenik Gapon je odslavljen od službe v deportacijski ječi. Kje je, o tem se čujejo razne vesti. Pravijo tudi, da je ušel čez mejo ter da se nahaja v Parizu.

Državni zbor. — V ponedeljski seji državnega zbora je galski posl. Daszynski interpeliral vlado, zakaj da v Galiciji zabranjuje shode, na katerih se hoče protestovati radi dogodkov v Rusiji. Za Daszynskim je govoril češki poslanec Friesl, ki je naglašal, da isti odnosi, ki vladajo v Galiciji, vladajo tudi na Češkem, kjer da se Čehom dela radi shodov razne težave. Toda on se ne čudi postopanju Avstrije nasproti izjavam simpatij za Ruse. Ako ni ruski car vsprejel deputacije delavcev, ni tudi avstrijski cesar vsprejel odposlanstva vsega dalmatinskega deželnega zbora povodom gibanja v Hrvaški leta 1903., odposlanstva, ki je prošlo, da se neha s prelivanjem krvi. Govornik je nadalje rekel, da se povsod pri nas postopa proti Slovanom; a mesto da so Poljaki sežgali sliko carja Nikolaja, bi trebalo sežgati povsod sliko cesarja Viljema, po čegar zapovedi se z nami tako postopa.

Poslanska zbornica je nadaljevala 8. t. m. razpravo o rekrutnem kontingentu. Obširno je govoril posl. Biankini ter rekel mej drugim, da je nezmisel, ako zbornica v očigled dogodkov na Ogrskem kaj votira za skupno arnado. Govornik je za personalno unijo in za popolno politično in gospodarsko ločitev Avstrije od Ogrske ob istočasni rešitvi hrvaškega vprašanja. Govornik je pozval merodajne faktorje, naj spoštujejo pravice Hrvatske in njeno neodvisnost nasproti Ogrski tudi v vojaških zadevah, kakorkoli se razvijajo dogodki na Ogrskem. Hrvatsko vprašanje je ob enem vprašanje, od katerega je odvisno stališče monarhije kakor velevlasti.

Pri prvem čitanju državnega proračuna v zvezi s provizorijem za prvo polletje 1905 je govoril Sommer o položaju na Ogr., on je za gospodarsko ločitev obeh državnih polovic; govornik je za zvezo z Nemčijo. Govornik je izrazil bojazen, da navidezen konec slovenske obstrukcije bo na škodo Nemcev. Nadalje je govoril proti temu, da bi se zopet postavile v Inomostu italijanske vseučiliščne stolice, ter da bi se v Trstu ustanovilo italijansko vseučilišče. Konečno se je izjavil za nemški kakor državni jezik. Dr. Löckner je svaril vlado pred uporabo § 14. in naj ne dovolji Ogrski nadaljnih koncesij v stvari vojske. Posl. Ofner je rekel, naj se 30 milijonov črta od vojnega proračuna, da se država obvaruje deficita in da ista izvrši važne, socialno politične, kulturne in gospodarske naloge.

Scheicher je v seji večerj opozarjal, da ne gre, da Avstrija plačuje stroške za Ogre, obračal se je proti prepnetci judov na vseh poljih političnega in socialnega življenja. Lindner je zahteval ločitev od Ogrske, zvezo z Nemčijo ter nemški državni jezik. Ploj in Tavčar sta govorila o razmerah Jugoslovanov ter zahtevala slov. vseučilišče v Ljubljani. Sprejet je bil nujnostni predlog, naj vlada predloži zakon o regulaciji kongruje.

Ljubljanski grad. — Vlada je poslanski zbornici predložila načrt zakona, s katerim zahteva pooblastilo, da sme prodati ljubljanski grad, ki je državna last. Ker je v Ljubljani zgrajena justična palača s kaznilnico, je stari grad brez uporabe. Zemljišče obseza 565 arov in 49 kvadr. m. Ker je vrednost grada in zemljišča cenjena nad 50.000 kron, mora drž. zbor dovoliti prodajo. Grad kupi ljubljanska občina. Del skupila za smodnišnico dobi vojna uprava, ostala svota se vsteje med izredne državne dohodke.

Erar ponuja grad ljubljanskemu mestu za 60.000 K in mesto mora napraviti nove

Sambe za smodnik brambovski vojaški upravi. Občinski svet je sklenil storiti vse potrebne korake, da pride grad v posest mestne občine. — Grad so hoteli imeti po vsej sili — Salezijanci!!

Na Ogrskem. — Grof Andrassy je prinesel s seboj na Dunaj podrobne pogoje, ki so mu jih dali voditelji dosedanje opozicije, kakor samostojno carinstvo najpozneje do 1907., v ogrskih polkih madjarski poveljni in službeni jezik, madjarske zastave in emblemi ter madjarsko vojaško pravosodstvo, volilna reforma na demokratično-narodni podlagi.

Pevsko društvo „Zarja“ v Rojanu vabi na pustno veselico s petjem, godbo, igro in plesom, katero priredi 12. t. m. v dvorani „Nar. doma“ v Barkovljah.

Infanterijske brzojavne patrolje. — S cesarsko določbo 31. pr. m. se postavijo infant. brzoj. patrolje v svrhu oskrbovanja brzojavne in optične službe pri inf. divizijah in gorskih brigadah, obstoječi oddelki polj. signalov se opusté.

Originalna reklama. — E. D. Russel, ravnatelj Imperial-gledališča v St. Louisu, je prekosil vse dosedanje reklamne junake. Anonciral je, da hoče imeti 500 živih mačk ter da plača vsako dobro. Kakor je izšla ta anonca, so se otroci spravili na lov mačk. Kmalu. potem je dobil nekega dopoldne zažlejenih 500 mačk, prinositelje pa je plačal, kakor obljubljeno. Tu je bilo mačk vseh vrst od revne, umazane, ki nima domovja, do lepe angora, katero je kak mali nepridiprav ukradel kaki milijonarki. Ravnatelj je dal vsem tem mačkam lep vishnjev trak obesiti okoli vratu, na njem pa je bila reklama za novo gledališko predstavo „Mačja tačica“, potem jih je izpustil. Mačke so tekle na vse strani ene proti domu, druge pa okoli, kamor je baš kazalo, vse pa so nesle po mestu reklamo za novo gledališko delo.

Mlada stara mat. — Neka 30 letna stara mati ima pri dež. sodnji v Potsdamu pravdo; ta je namreč kot 15-letna deklica povila dete, punčiko, ki je naredila prav tako, kakor mati, ko je dosegla starost 15 let. „Stara mati“ je bila dala svojo hčerko v vzgojo drugam, sedaj pa teče pravda radi tega, ker hoče imeti svojo hčer, ki je pa tudi že mati, pri sebi, da jo bo ona vzgojevala.

Ruske vojaške begunce pošilja krakovski pomožni odbor v Kanado. Doslej jih je poslal nad 400.

Novo francosko ministersvo gre po poti Combesovi ter hoče s podporo vseli republikancev izvesti spremembe, katere sta začeli prejšnji vladi. Dne 7. t. m. je začel ministerski svet s posvetovanjem o zakonskem načrtu glede ločitve cerkve od države. Načrt je bil predložen zbornici takoj po posvetovanju.

Grofica Montignoso. — Iz Draždan poročajo: Justični svetnik Körner je po kraljevem naročilu odpotoval v Firence. Namen temu je, da se kraljevi ženi, grofici Montignoso, odvzame vzgoja njenega najmlajšega otroka, princezinje Ane Monike, in to zategadelj, ker je grofica Montignoso, komaj da je prišla iz Draždan v Firence, začela novo ljubavno razmerje.

2200 izseljencev. — Z Reke je odpotovalo dne 10. t. m. s parnikom „Carpathia“ v New-jork 2200 izseljencev. Med njimi je baje več stotin ruskih rezervistov iz varšavske gubernije. Pravijo, da med potniki prvega razreda sta tudi dva ruska častnika in 3 radi politike preganjani.

Za zvezo jugoslovanskih časnikařev. — Bolgarski časnikaři so sklenili predložiti vsem jugoslovanskim časnikařem načrt za splošno jugoslovansko časnikařsko zvezo v kulturnem oziru. Člani te zveze naj si izmenjujejo svoja izdanja, naj imajo svoj upravni svet itd.

Mednarodni časnikařski shod. — Osrednji odbor za mednarodni časnikařski kongres je sklenil, da se bo letošnji shod vršil v Lütlichu in sicer se prične 29. julija. Trajal bo en teden. Poieg drugih vprašanj se bo razpravljalo tudi o pričevanju časnikařev pred sodnijo.

Dežela brez ječ je Grenlandija. Pa ne le, da nima ječ, tudi ključavnice in zapahi so skoraj popolnoma neznane naprave. Za celih generacij sta se v deželi zgodili le dve tatvini.

Radi mozeve boleznj v grlu, ki je bila neozdravljiva, ter je šel v bolnišnico radi tega, se je zastrupila v Rojanu s karbolno kislino njegova žena. Piše se Terezija Lah. Zapustila je dva fantiča 14 in 9 let stara. Mož leži v bolnišnici.

Civilno listino italijanskega kralja je sprejel senat v tajni seji. Kralj sam je predlagal, naj se mu civilna lista zniža.

Defraudant Bertoli trdi, da je odnesel reški komercialni banki le 10.000 K. Angleška oblast je sklenila, da ga ne izroči Ogrski, temuž njegovi pristojni občini v Trstu.

Indijanske pravilice je država New York strogo prepovedala, češ, da tako čtivo škodljivo vpliva na otroško fantazijo.

Ranjen ruski general v Opatiji. — V Opatijo je došel zdraviti se za nekaj časa ruski general Grombevski, ki je bil kot poveljnik kozakov ranjen v bitki ob reki Jalu.

Sprememba obrtnega reda. — Vlada je predložila državnemu zboru zakonski načrt o spremembi in spopolnitvi obrtnega zakona. Učna doba za rokodelce se določa od 2 do 4 let; predno kdo postane mojster, mora biti dve leti pomočnik. Namesto učnega pisma in učnega izpričevala bo veljavno izpričevalo o z uspehom obiskani obrtni šoli. Pri javnih trgovskih dražbah, ki naznanijo izvršitev kake rokodelske obrti, mora imeti vsaj en družabnik izpričevalo usposobljenosti. Pri podelitvi koncesioniranih obrti, kjer pridejo v poštev krajevne razmere, morajo oblasti zaslišati tudi muenje občine. Lastniki trgovin ne bodo smeli izdelovati ali prenařajati obrtnih izdelkov. Upravičeni so pa pri naročilih blaga vzeti mero izvzemši obleke in čevlje. Naročeno blago pa morajo izdelati upravičeni izdelovalci. Popolnoma na novo bo urejeno vprašanje o vajencih. Prepovedalo se bo imeti vajence mojstrom zaradi surovega zanemarjanja dolžnosti, in če se pri izkušnji vajencev pokaže, da je mojster vzrok neuspeha ter pri prestopkih zakonitih določil o delavsko šolskem obisku. Učno pogodbo se bo moralo skleniti tekom štirih tednov po vajencem vstopu v učno razmerje. Izpremeni se tudi določilo o izkušnjah vajencev. Malone popolnoma so izpremenjena določila o obrtnih zdruřah. Kazni pri pristopkih obrtnega reda bodo znatno postroene. Denarne kazni pri prestopkih obrtnega reda se bodo zvišale od 800 na 2000 kron ali zapor od treh na šest mesecev.

Kršćanstvo in ravnopravnost. — V dunajskem občinskem svetu je predlagal Silberer v imenu svojih tovarišev, naj občinski svet sprejme dodatek k občinskemu poslovniku, da je v dunajski občinski hiši in v občinskem svetu poslovni jezik le nemški. To je potrebno, ker bi radi Čehi na Dunaju in na Spodnjem Avstrijskem sploh priborili svojemu jeziku enakopravnost z nemškim. Župan dr. Luager je izjavil, dokler bo on župan, se kaj takega Čehom ne posreči.

Samomor na morju. — V sredo je priplul v Trst parnik „Habsburg“. Kapitan je naznanil pristojni oblasti, da se je vstrelil na parniku po odhodu iz Aleksandrije 29 let stari zdravnik dr. E. Friedmann z Dunaja. Truplo so izkrecali v Brindisi.

Ponesrečen poskus z letalnim strojem. — Mladi elektrotehnik v Lijonu, Gardet, je napravil poskus z letalnim strojem, ki ga je sam izumil. Nekaj časa je stroj deloval dobro. V višini 30 m pa Gardet izpusti vodilno vrv ter pade s strojem v globočino. Zlomil si je le nogo, ker je stroj deloval kot padaluca.

Književnost.

Praktisches Lehrbuch der slovenischen Sprache für den Selbstunterricht. — To knjigo je spisal dr. Karol Pečnik. Sedaj je izšla že v tretji izdaji v Hartlebnovi založbi na Dunaju, kar pač kaže, da je knjiga dobra in namenu primerna. Stane 2 K 20 v.

Loterijske številke.

4. februvarja 1905.

Trst	15	78	7	82	14
Linc	32	35	19	23	87

Tržne cene.

	za 100 kilogr.
Kava: Santos	K 300— do 230—
Sandomingo	210— „ 220—
Java	210— „ 220—
Portorico	240— „ 260—
Ceylon	260— „ 290—
Sladkor	85— „ 89—
Špeh	130— „ 150—
Petrolej v sodu	42:50 „ 43—
„ v zaboju	1— „ —
Maslo surovo	180— „ 200—
„ kuhano	230— „ 240—
Moka: Ogrska.	
št. 0 K 33:40, št. 1 K 32:60, št. 2 K 31:60,	
„ 3 „ 30:8, „ 4 „ 30,—, „ 5 „ 29,—,	
št. 6 K 28,—	
Otrobi debele	K 12— do 14—
„ drobne	11:50 „ 12:30
Turšica	16— „ 17—
„ za hrano	15:50 „ —
Oves	15:50 „ 18—

Anten Krušič
krojaški mojster in trgovec
Corso Giuseppe Verdi št 33
izdeluje
vsakovrstne obleke
za vsak stah,
kakor tudi
**za civilne, vojaške
in držav. uradnike.**
Posebno priporoča
fino črno blago
**za salone, frack, smok-
king, jakete in sako,**
katere obleke se rabijo posebno na plesih v
predpustnem času.
Cene zmerne.

Josip Miani sin
Gorica — na Travniku št. 23.
Zaloga:
vsakovrstnega stekla, steklene in porcelanaste posode, nožev, vilic, steklenic itd.
Izdela katerokoli steklarsko delo.
Izbira svetilk, električnih, na plin ali petrolej. Električne žepne svetilke.
Posebnost: izdelki iz aluminija za domačo rabo.

Službe išče
intelligentna in pridna dama, popolnoma zanesljiva in zmerana, bodisi kot družabnica, čitateljica ali oskrbnica v kaki družini; tudi kot kasirka ali uradnica v pisarni, trgovini, društvu ali podjetju ker zmožna stenografije in pisalnega stroja.
Nastop takoj oziroma 1. aprila. Natančneje se izve pod E. R. pri upravnistvu tega lista.

Ivan Kravos
priporoča svojo
sedlarsko delavnico
v Gorici
ulica Vetturini št. 3.

Zaščitna znamka: „Sidro“
Liniment. Capsici comp.
Nadomestek za
Pain-Expeller
je splošno priznano kot izvrstno bol
blazujoče masilo; cena 80 vin., K 1:40
in K 2 se dobiva v vseh lekarnah.
Pri nakupovanju tega povsod priljub-
ljenega domačega sredstva, naj se jemlje
le originalne steklenice v škatljah z našo
zaščitno znamko „Sidro“ iz Richterjeve
lekarnе, potem se je gotovo prejelo
originalni izdelek.
RICHTERJEVA LEKARNA
k „Zlatam lovu“ v Pragi
Elisabethgasse št. 5 nova.
Dnevno razpoliljanje.

Lekarna Cristofoletti v Gorici na Travniku.

Trskino (štokřilavo) jetrno olje.
Posebno sredstvo proti prsnim bole-
zim in splošni telesni slabosti.
Izvirna steklenica tega olja naravno-
rmenе barve po K 1:40, bele barve K 2.
Trskino železnato jetrno olje.
Raba tega olja je posebno priporo-
čljiva otrokom in dečkom, ki so ner-
vozni in nežne narave.
Jirsko jetrno olje se železnim jedecem. S tem oljem se ozdravijo v kratkem času in z gotovostjo
vse kostno bolezni, žlezni otoki, golše, malokrvnost itd. itd.
Cena ene steklenice je 1 krono 40 vinarjev.
Opomba. Olje, katerega naročam direktno iz Norveģije, preišče se vedno v mojem kem.
laboratoriju predno se napolnijo steklenice. Zato zamorem jamčiti svojim čč. odjemalcem
glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.
Cristofolettijeva pijača iz kine in železa
najboljši pripomoček pri zdravljenju s trsknim oljem.
Ena steklenica stane 1 krono 60 vinarjev.

Anton Ivanov Pečenko — Gorica
TEKALIŠČE JOSIPA VERDIJA št. 26.
Velika zaloga pristnih bolih in črnih vin iz lastnih in drugih priznanih vinogradov.
Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 l naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.
Zaloga piva „Dolniško drušće združenih pivovarjev Zaleo-Laški Trg in plzenjskega piva „prazdro“ iz sloveče češke „Utešćanske pivovarne“.
Zaloga lođu, karerega se oddaja le na debele od 100 kg naprej.
Cene zmerne. Postrežba počtuna in tačna.

ZLATAR
DRAGOTIN VEKJET
(C. VECCHIET)
Corso 47 — TRST — Corso 47
Priporoča svojo prodajalnico zlatanine, srebrnine ter žepnih, zlatih in srebrnih ur.
Sprejema naročbe ter poprave zlatih in srebrnih predmetov ter žepnih ur.
Velika izbér srebrnine za darila.
Kupuje ali zamenja z novimi predmeti staro zlato in srebro.
Cene zmerne.

Prva koncesijonirana delavnica z motornim obratom za firo mehaniko, fiziko, ma- tematiko, optiko, fino brušenje in poliranje itd. Vpeljava strelovodov, elektrike, brzojavov, hišnih telefonov, plina in vode.

Poprave se izvršujejo hitro in po ceni.

Ivan Potočnik & A. Hügel
Gorica, za vojašnico.

Precizijska delavnica predmetov za merjenje.

Bogata zaloga

raznih predmetov za razsvetljavo za plinovo in električno luč.

Opravo za kopelji, sesalke vseh sistemov. — Popravilnica avtomobilov, motociklov in dvokoles. — Delavnica za pobakrenje in poniklanje — Pumpe, železne in kovinske cevi. Zaloga mesarskega orodja, kuhinjskih nožev, brivskih britev, škarij itd.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladničar
v Gorici na Kornu št. 3.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte itd.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Anton Potatzky v Gorici

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupevališče npraberkoga in drobnega blaga ter tkanin, prajo in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in čevljarje.

Svetilnice. — Rožni veneli. — Mašne knjžice.

Šišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi. 2 35-8

Božjast.

Kdor trpi na božjasti, krčih in drugih nervoznih boleznih, naj zahteva knjžico o teh boleznih. Dobiva se zastoj in franko v priv. Schwann-Apoteke, Frankfurt a. M.

Ceniki zahtevane brezplačno.

CHRISTOFFLE

Namizno orodje in posodje
vseh vrst.

Priznana težko posrebrnjene

najlepše forme.

Kompletne kasete namiznega orodja, posodja za omako, kavo, čaj, namizni podstavki, umetni izdelki.

Jedino nadomestilo
pravega srebra.

Posebni izdelki za hotele, restavracije in kavarne, kakor tudi pensijone, gospodinjstvo itd.

C. kr. dvorni založniki

Christoffle & C. ie — Dunaj

I. Opernring 5 (Heinrichshof).

— Ilustrovan cenik na zahtevanje. — V vseh mestih zastopano po prekupcih.

Kot jamstvo svoje izvirnosti imajo naši izdelki gornjo tovarniško znamko in ime Christoffle

Ure na nihalo
z godbo

so zadnja novost. To francoske miniaturne ure na nihalo so dolge 70 cm, skatlja je iz orehovega lesa, fino politirana, z umetno izrezljanimi obklatki ter igra vsako uro najlepše koronice in pese. Cena z zabojem in odpošiljanjem le 8 gld. Ista ura brez godbe, a bije pol in cele ure, z zabojem in odpošiljanjem samo 6 gld. Da bije kakor ura zvonika gld. 6-50. Te ure niso samo znamenljivo točno idoč, ampak tudi lep okras vsake sobe. Budilka z zvonom in po noči se svetlečo tablico s številkami gld. 1-70. Budilka z godbo, igra mesto zvonil gld. 6-—

Razpošilja po povzetju. Kar ne ugaja vrne denar.

Cenik ur, verižice, prstanov itd. zastoj in franko.

Josip Spiering, Dunaj I.
Postgasse št. 2-93

Paprika

iz Segedina I. vrste, cvetlična paprika, sladka, garantirano pristna, priznana izvrstne vrste. Lastni pridelek kg za K 5. Razpošilja po povzetju od 4 1/2 kg dalje franko. Kar ne ugaja se sprejme nazaj. Uzorci na zahtevo zastoj in franko. Poslovnica za razpošiljanje deželnih pridelkov Haupt A. Rudolf Budimpešta, VII. Ovdag. 22. G Z I.

Fine dunajske salame

razpošilja v zavojih po 5 kg proti povzetju za K 6-20, fine klobase iz šunke 1 kg K 1-80, fino posušeno meso 1 kg K 1-50.

J. KOLLMANN,

tovarna klobas, Dunaj XII. Thaliastrasse 111

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

Načelstvo in nadzorstvo je sklenilo v skupni seji dne 28. nov. 1902. tako:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 %. Stalne vloge od 10.000 kron dalje z odpovedjo 1 leta po dogovoru. Rentni davek plačuje pos. sama.

Posojila: na vknjižbe po 5 1/2 %, na varščino ali zastavo 6 %, na menice 6 %. Glavni deleži koncem leta 5 1/2 %.

Stanje 31. dec. 1903. (v kronah): Članov 1777 z deleži K = 123.644 — Hranilne vloge 1.416.573 66. — Posojila 1.471.650 42 — Vrednost hiš 162.162 94 (v resnici so vredne več). — Rezervni zalog 70.125 85.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Telefon št. 79.

Eksport Mizarska zadruga Eksport

v Gorici — Solkanu

vpisana zadruga z omejenim jamstvom

tovarna s strojevnim obratom na parno in vodno silo naznanja, da izdeluje

najrazličnejša pohištva
vseh slogov

ter sprejema v delo vsa večja stavbena dela.

Podružnica v Trstu Via di Piazza vecerna 1. Zastopstvo v Spjletu ter Orientu.

Cene zmerne, delo lično in solidno.

Zdravje je največje bogastvo!

Kapljice sv. Marka

Te glasovite in nenadkriljive kapljice sv. Marka se uporabljajo za notranje in zunanje bolezni.

Osobito odstranjujejo trganje in otekanje po kosteh v nogi in roki ter ozdravijo vsak glavobol. Učinkujejo nedosegljivo in spasonosno pri žledčnih boleznih ublažujejo katar, urejujejo zmeček, odpravijo nadiho, bolečine in krče, pospešuje in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Prežene velike in male gliste ter vse od glist izhajajoče bolezni. Delujejo izborno proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezih ter koliko in šcipanje v želodu. Odpravijo vsako mrzlico in vse iz nje izhajajoče bolezni. Te kapljice so najboljšo sredstvo proti boleznim na maternici in madronu ter ne bi smele raditega manjkati v nobeni meščanski ali kmečki hiši. Dobivajo se samo: Mestna lekarna, Zagreb, zato naj se naročujejo točno pod naslovom:

Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg št. 96, poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej ali povzame. Manj kot ena dvanajstotina se ne pošilja — Cena je naslednja in sicer franko dostavljena na vsako pošto:
1 ducat (12 steklenic) 4 K, 2 ducata (24 steklenic) 8 K, 3 ducate (36 steklenic) 11 K, 4 ducate (48 steklenic) 14-60 K, 5 ducate (60 steklenic) 17 K.

Imam na tisoče priznalnih pisem, da jih ni mogoče tu tiskati, zato navajam samo imena nekaterih gg., ki so s posebnim upehom rabili, kapljice sv. Marka ter popolnoma ozdravili. Ivan Barentinčić, učitelj; Janko Kisur, kr. nadlogar; Stjepan Borčić, župnik; Ilija Mamič, opankar; Zofija Vukelič, šivilja; Josip Seljanič, seljak itd.

Ustanovljena 1. 1360. Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg šte. 96, poleg cerkve sv. Marka.

Zdravje je največje bogastvo!

Kerševani & Čuk

v Gorici

Stolni trg št. 9 (Piazza Duomo)

priporočata svojo

zalogo šivalnih strojev

raznih sistemov,

za umetno vezenje (rekamiranje)

Zaloga dvokoles.

Mehanična delavnica konec Raštelja št. 4 sprejema vsako popravo šivalnih strojev, dvokoles, pušk in samokresov.

Šivalne stroje in poprave jamčiva od 5-10 let.

Mihael Ussai

« kovaška in ključavničarska delavnica »

Židovska ulica št. 7.

Zaloga štedilnikov, sesalk in cevij za vodo. Izvršuje vsako popravo in vpe-ljavo sesalk in vodovodov.

DIJAMANTI za rezanje stekla

od K 1-80, 2-40, 3-—, 4-—, 5-—, 6-—, 8-—, 10-—, 12-—, 15-—, 20-—, 30-—

— nad 10,000 komadov ima v zalogi —

ANGELO CASAGRANDE v Trstu

Portici di Chioza 1. Razpošiljatev tudi posameznih komadov po povzetju. Telefon 994